

VERKSAMHETSBERÄTTELSE

2017

Riskkollegiets syfte är att verka för ökad kunskap i frågor som avser olika former av riskhantering. Styrelsen har preciserat följande mål för denna verksamhet

- Främja kunskaps- och erfarenhetsutbyte mellan olika sektorer och vetenskapliga discipliner.
- Effektivisera kommunikationen mellan lekmän, forskare, experter och beslutsfattare.
- Verka för tillkomsten av välunderbyggda beslutsunderlag.
- Stimulera forskning inom området.
- Initiera kritisk diskussion och framsyn om risk- och säkerhetsfrågor.

Verksamhetsberättelsen omfattar samma tidsperiod som den ekonomiska redovisningen dvs. räkenskapsåret 2017.

Styrelsens sammansättning

<i>Ordförande</i>	Synnöve Sundell-Bergman, Sveriges Lantbruksuniversitet och Vattenfall AB (mandat till 2018)
<i>Vice ordförande</i>	Lars Strömdahl, Bengt Dahlgren AB (mandat till 2019)
<i>Sekreterare</i>	Anneli Widenfalk, Livsmedelsverket (mandat till 2018)
<i>Kassör</i>	Liisa Honkaranta, Stockholms Brandförsvar (mandat till 2019)
<i>Övriga ledamöter</i>	Vidar Hedtjärn Swaling, Totalförsvarets forskningsinstitut (mandat till 2018) Håkan Lundberg, Teknik och information(mandat till 2019)
<i>Suppleanter</i>	Anneli Hällgren, Strålsäkerhetsmyndigheten (mandat till 2018) Per Strömsjö, Omegapoint (mandat till 2018) Mattias Lantz, Uppsala universitet (mandat till 2018)

Anneli Widenfalk har även fungerat som sekreterare för det vetenskapliga rådet.

Per Strömsjö är Riskkollegiets webbredaktör.

Revisorer

Sten Grapengiesser (mandat till 2018)

Leif Moberg (mandat till 2018)

Revisorssuppleant

Jack Valentin (mandat till 2018)

Valberedning

Ingemar Lund, Strålsäkerhetsmyndigheten, sammankallande (mandat till 2019)

Fredrik Malmberg Andersson, EY (mandat till 2019)

1 vakant.

Årsmötet gav styrelsen mandat att under året finna och utse ytterligare en person att ingå i valberedningen. Styrelsen har emellertid inte lyckats identifiera någon villig kandidat för denna uppgift.

Sammanträden och årsmöte

Styrelsen har under år 2017 haft nio protokollförda sammanträden enligt följande: 26/1, 15/2, 3/3 (konstituerande), 23/3, 11/5, 21/6, 17/8, 11/10 och 11/12. Telefonmöte hölls den 22/9 mellan ordförande, sekreterare och ordförande i Vetenskapliga Rådet angående utlysningen av pris till yngre forskare.

Föreningens årsmöte hölls fredagen den 3 mars 2017, vid Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI) lokaler i Kista, Stockholm. Mötet samlade ett 20-tal deltagare, av vilka cirka 15 var medlemmar. På årsmötet gavs några intressanta presentationer som väckte många frågor och uppskattades av mötesdeltagarna (*se vidare nedan*).

Ekonomisk redovisning

Riskkollegiets ekonomiska ställning per den 31 december 2017 framgår av den ekonomiska redovisningen (*se bilaga*).

Riskkollegiets kansli sköts av Sigbladhs Ekonomi AB enligt upprättat avtal. Kollegiets kontaktperson där, i första hand Ann Isgård, har effektivt svarat för löpande bokföring, hantering av inkommande handlingar runt Riskkollegiets priser och andra administrativa uppgifter.

Medlemmar

Den 31 december 2017 hade föreningen 100 betalande medlemmar.

Årsavgiften för enskilda personer har varit 200 kronor, för studenter/doktorander 50 kronor.

Stödorganisationer

Offentliga organ, företag, föreningar och stiftelser som stödjer Riskkollegiets syften kan bli så kallade stödorganisationer. Under år 2017 fanns sex sådana stödorganisationer, nämligen Analysgruppen vid Svensk Energi – Swedenergy AB, Institutet för miljömedicin (IMM), Livsmedelsverket, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB), Naturvårdsverket, Strålsäkerhetsmyndigheten (SSM) och Svensk Kärnbränslehantering AB (SKB). Ekonomiskt stöd från dessa – och gärna ytterligare organisationer – är avgörande för Riskkollegiets möjligheter att finansiera sin basverksamhet och gör det möjligt att arrangera större seminarier kring väsentliga frågeställningar.

Om stödorganisationen har över 100 anställda är årsavgiften 10 000 kronor, för mindre organisationer 5 000 kronor. Varje stödorganisation har erbjudits att utse tio personer som betraktas som medlemmar i Riskkollegiet. Stödorganisationer har inte rösträtt eller annat formellt inflytande i Riskkollegiet.

Riskkollegiet försöker nå ut med information om verksamheten till medlemmar och stödorganisationer via e-postutskick och sin webbplats www.riskkollegiet.nu. Där finns också informationsposter som t.ex. Riskkollegiets tidigare pristagare och dokumentation från tidigare aktiviteter.

Genomförda aktiviteter

I samband med årsmötet 2017 hölls en uppskattad presentation av Pär Holmgren, meteorolog och naturskadespecialist, Länsförsäkringar. Föredraget hade titeln "*Det minsta vi kan göra är så mycket som möjligt*" och visade på den globala utvecklingen när det gäller klimatförändringar och växthuseffekten, vilka utmaningar vi har framför oss och vad vi behöver göra för att ställa om samhället i en mer hållbar riktning.

På årsmötet delade också Riskkollegiets pris "*The Swedish Risk Academy Award*" 2017 ut till Professor Kurt Petersén, Lunds universitet. Efter prisceremonin presenterade Kurt sin långa forskarbana och hur risk- och sårbarhetsanalyser har utvecklats och använts inom olika områden genom åren.

Riskkollegiet påbörjade redan hösten 2013 ett arbete med att utreda möjligheterna att förlägga delar av seminarieverksamheten utanför storstadsregionerna. Detta resulterade i ett seminarium i Östersund i maj 2015 som arrangerades i samarbete med Mittuniversitetets Risk- och Krisforskningscentrum (RCR). Efter detta har kontakter tagits med Länsstyrelsen i Luleå för att arrangera en likande seminariedag men med ett annat tema. Dessvärre har detta inte gett

något resultat ännu. Däremot har FOI, Umeå, visat intresse och det skapar möjligheter att under kommande år anordna någon form av aktivitet i Umeå. Aktiviteten kan anordnas i samarbete med Umeå universitet vilket ger goda förutsättningar för ett bra resultat.

Heldagsseminariet *Vad är en kris i samhället*, arrangerades av Riskkollegiet i samarbete med Totalförsvarets forskningsinstitut (Björn Nevhage) den 1 februari med många deltagare. Syftet var att klargöra och diskutera vad en kris i samhället är. Under seminariet presenterade forskare och praktiker olika sätt att se på kris och diskuterade vad detta innebar för samhällets risk- och krishantering. Seminariet spelades in av SVT UR för att sändas i Kunskapskanalen.

I slutet av april anordnade Riskkollegiet tillsammans med Strålsäkerhetsmyndigheten (Ingemar Lund) ett heldagsseminarium på Kungliga Tekniska Högskolan (KTH) för att belysa strålskyddets praktiska utformning. Syftet var att öka förståelsen för samspelet mellan vetenskapliga fakta, olika aktörers värderingar och förväntningar samt andra faktorer som inverkar på den praktiska tillämpningen av strålskyddet. Seminariet sponsrades ekonomiskt av Filosofiska institutionen vid Kungliga Tekniska högskolan och bland föreläsarna fanns bl a ICRP:s vetenskapliga sekreterare Christopher Clement, Professor Sven Ove Hansson vid Kungliga Tekniska Högskolan och Gunnhild Oftedal från ICNIRP.

Den 31 maj anordnade Riskkollegiet i samarbete med Livsmedelsverket ett heldagsseminarium i Uppsala med rubriken *"Fara eller risk - hur hanterar och informerar myndigheter om olika hälso- och miljörisker?"* Syftet med seminariet var att belysa hur svenska myndigheter värderar, hanterar och kommunicerar risker för hälsa och miljö. Riskhantering baseras både på vetenskapliga riskbedömningar och på olika aktörers värderingar och förväntningar och vilken tyngd har dessa i olika praktiska tillämpningar och i beslutsfattande hos några olika myndigheter. Även detta seminarium spelades in av SVT UR Samtiden och sändes i Kunskapskanalen den 22 november och finns sedan tillgänglig på UR play.

Samtliga dessa aktiviteter blev mycket uppskattade. Presentationerna finns tillgängliga på Riskkollegiets webbplats.

I samarbete med Rättviks kommun, Studieförbundet Vuxenskolan i Rättvik och Arbetarnas Bildningsförbund har under 2017 Riskkollegiet i form av kollegiets förre ordförande Jan Olof Snihs anordnat två seminarier. Det ena handlade om Liv i Universum – historik, teori och forskning. Risker och framtid och föreläsare var astronom och rymdforskare Mikael Ingemyr.

Det andra seminariet hade titeln: "HJÄRNAN på gott och ont. Hur fungerar och utvecklas hjärnan? Risker och ohälsa." och hölls av Åke Pålshammar, Fil.dr och Senioruniversitetslektor vid institutionen för psykologi vid Uppsala universitet. Antalet besökare var uppåt 100.

Styrelsens arbete med att engagera samarbetspartners som t ex myndigheter och organisationer i seminarieverksamheten har varit positiv och kommer förhoppningsvis, trots den stora arbetsbelastning som många har, leda till fler intressanta aktiviteter i framtiden.

Riskkollegiets vetenskapliga råd

Styrelsen utsåg under 2016 följande personer att ingå i det vetenskapliga rådet till och med 2018:

<i>Ordförande</i>	<i>Margareta Törnqvist</i> , professor i miljökemi vid institutionen för
<i>Ledamöter</i>	<i>Britt-Marie Drottz Sjöberg</i> , professor i socialpsykologi vid Norges Teknisk Naturvitenskapelige Universitet, Trondheim
	<i>Anna Olofsson</i> , professor i sociologi och föreståndare för Risk and Crisis Research Center (RCR) vid Mittuniversitetet, Östersund
	<i>Leif Busk</i> , tidigare vetenskaplig expert vid Livsmedelsverket, Uppsala
	<i>Torbjörn Nyhlen</i> , docent vid Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI), Umeå
	<i>Johan Bergström</i> , senior forskare vid Division of Risk Management and Societal Safety vid Lunds universitet
	<i>Eva Forssell-Aronsson</i> , professor i radiofysik vid Göteborgs universitet
<i>Sekreterare</i>	<i>Anneli Widenfalk</i> , Livsmedelsverket

Rådet har under år 2017 berett frågan om utdelning av Riskkollegiets pris till yngre forskare (se nedan).

Riskkollegiets priser

Riskkollegiets styrelse beslöt år 2007 att två priser, *The Swedish Risk Academy Award* och *The Swedish Risk Academy Special Prize to Promising Junior Researchers*, ska delas ut vartannat år med början år 2008. Under 2013 beslutade sedan styrelsen att vartannat år dela ut priset *The Swedish Risk Academy Award* (från och med 2015) och vartannat år *The Swedish Risk Academy Special Prize to Promising Junior Researchers* (från och med 2014).

År 2017 delades det seniora priset *The Swedish Risk Academy Award* ut till Professor Kurt Petersen vid Lunds universitet med motiveringen:

Kurt Petersen har varit nyckelperson i skapandet av en kreativ och produktiv forskningsmiljö inom riskhantering och samhällssäkerhet. Han har genom gott ledarskap starkt bidragit till att ett stort antal doktorander och juniora forskare framgångsrikt bedrivit forskning som gett avtryck i det svenska samhället, speciellt avseende användningen av risk- och sårbarhetsanalyser i det svenska krishanteringssystemet. Kurt Petersen har gjort betydande insatser som vetenskaplig

rådgivare nationellt och även internationellt, samt varit en central person i flera internationella risk- och säkerhetsorganisationer.

All information om priserna och tidigare pristagare återfinns på Riskkollegiets webbplats.

Övriga händelser

Riskkollegiets styrelse blev inbjudna till invigningen av det nya laboratoriet vid Mittuniversitetets Risk- och Krisforskningscentrum (RCR) under november 2017. Per Strömsjö deltog i arrangemanget som representant för Riskkollegiet.

Ett möte hölls den 1 december mellan Ullrika Sahlin, SRA Nordic och ordförande samt vice ordförande för Riskkollegiet i Stockholm. Syftet var att diskutera ett närmare samarbete mellan de båda organisationerna.

Slutord

Under 2017 har ett ökat antal seminarier genomförts av Riskkollegiet. Detta trots att planeringen av seminarier ofta är tidskrävande och att styrelsemedlemmarnas ordinarie arbetsuppgifter i sina respektive organisationer tar mycket tid. Seminarierna har varit mycket uppskattade även om deltagarantalet på vissa håll kunde ha varit betydligt högre.

Styrelsens diskussioner med SRA Nordic (Ullrika Sahlin) har varit positiva och ett samarbete skulle innebära goda fördelar för Riskkollegiet att bättre nå ut med sitt budskap. Speciellt gäller detta att nå ut till unga personer genom de aktiviteter som SRA anordnar för studenter/doktorander. SRA har också ambitionen att anordna webinars inom specifika områden vilket också skulle kunna vara av betydelse för Riskkollegiet och dess stödorganisationer. Möjligheten för Riskkollegiet att på de stora SRA konferenserna inom Norden arrangera specifika sessioner för sina medlemmar har också diskuterats och mötts av positiva reaktioner hos SRA.

Styrelsen är mycket positiv till den nya webbredaktören som identifierat flera problem med vår webbplats. Arbetet pågår att uppdatera och reformera sidan, ett arbete som tar mycket tid i anspråk (Per Strömsjö och Håkan Lundberg). Alla medlemmar uppmanas att komma med förslag och rättelser. Styrelsen ser också positivt på att få tillgång till bilder som har relevans för den verksamhet som Riskkollegiet bedriver.

Mycket av den verksamhet som Riskkollegiet anordnar riktar sig till människor som bor inom storstadsregionen Stockholm. Det är dock väsentligt att kunna öka kunskapen om risker för alla medborgare. Riskkollegiet bör således fortsätta arbetet med att bredda sin verksamhet för att nå de egna uppsatta målen. Detta kan ske på olika sätt och de utanför styrelsen som har intresse att arrangera olika typer av aktiviteter bör uppmanas. Men för att det ska kunna göras krävs att Riskkollegiet utformar regler och riktlinjer för sådana verksamheter, ett arbete som har påbörjats inom styrelsen.

Slutligen vill styrelsen tacka för förtroendet att leda verksamheten under 2017. Styrelsen anser att Riskkollegiets verksamhet fyller en viktig roll i den samhällsdebatten då det gäller saklig

och relevant information i olika riskfrågor och i spridande av kunskap om risk.

För styrelsen

Synnöve Sundell-Bergman, avgående ordförande Lars Strömdahl, vice ordförande

Anneli Widenfalk, sekreterare

Liisa Honkaranta, kassör

Vidar Hedtjärn Swaling

Håkan Lundberg

Per Strömsjö, suppleant

Mattias Lantz, suppleant

Anneli Hällgren, suppleant